



Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PEDRO CRUZ VILLALÓN
prednesené 26. novembra 2013¹

Vec C-421/12

**Európska komisia
proti
Belgickému kráľovstvu**

(žaloba o nesplnenie povinnosti, ktorú podala Komisia proti Belgickému kráľovstvu)

„Nesplnenie povinnosti — Ochrana spotrebiteľa — Nekalé obchodné praktiky — Smernica 2005/29/ES — Vylúčenie slobodných povolání, zubných lekárov a fyzioterapeutov — Vnútroštátna právna úprava týkajúca sa oznamovania zníženia ceny — Vnútroštátna právna úprava, ktorá obmedzuje alebo zakazuje určité formy ambulantných činností — Vyššia miera ochrany — Úplná harmonizácia“

1. V súvislosti so žalobou o nesplnenie povinnosti z dôvodu údajne nesprávneho prebratia smernice 2005/29² (ďalej len „smernica o nekalých obchodných praktikách“) má Súdny dvor príležitosť vyjadriť sa k prechodnému režimu upravenému v článku 3 ods. 5 uvedenej smernice, podľa ktorého členské štáty môžu uplatňovať počas určitého obdobia a za určitých podmienok vnútroštátne právne predpisy, ktoré sú v oblasti ochrany spotrebiteľa „reštriktívnejšie alebo normatívnejšie“ ako tie, ktoré obsahuje uvedená smernica 2005/29.

I – Právny rámec

A – Právo Únie

1. Smernica 2005/29

2. Podľa odôvodnenia 6 smernice 2005/29 táto smernica „aproximuje právne predpisy členských štátov o nekalých obchodných praktikách vrátane nekalej reklamy, ktoré priamo poškodzujú ekonomické záujmy spotrebiteľov, a tým nepriamo poškodzujú ekonomické záujmy oprávnených účastníkov hospodárskej súťaže. ... Nevzťahuje sa ani nemá vplyv na vnútroštátne právne predpisy o nekalých obchodných praktikách, ktoré poškodzujú iba ekonomické záujmy účastníkov hospodárskej súťaže alebo ktoré sa týkajú obchodných transakcií medzi obchodníkmi; berúc plne do úvahy zásadu

1 — Jazyk prednesu: španielčina.

2 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (Ú. v. EÚ L 149, s. 22).

subsidiarity, členské štáty budú môcť, ak sa tak rozhodnú, naďalej regulovať tieto praktiky v súlade s právom Spoločenstva. Táto smernica sa taktiež nevzťahuje ani nemá vplyv na ustanovenia smernice 84/450/EHS o reklame, ktorá uvádza do omylu podnikateľov, nie však spotrebiteľov a o porovnávacej reklame. ...“.

3. V odôvodnení 14 tej istej smernice sa ďalej uvádza, že „je žiaduce, aby klamlivé obchodné praktiky zahŕňali tieto praktiky vrátane klamlivej reklamy, ktorá tým, že spotrebiteľa uvádza do omylu, bráni mu urobiť kvalifikovanú, a tým aj efektívnu voľbu. V súlade s právom a praxou členských štátov o klamlivej reklame rozdeľuje táto smernica klamlivé praktiky na klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania. V súvislosti s opomenutím konania stanovuje táto smernica obmedzený počet kľúčových informácií, ktoré spotrebiteľ potrebuje na to, aby mohol urobiť kvalifikované rozhodnutie o obchodnej transakcii. ...“.

4. V odôvodnení 15 sa uvádza, že „ak právo Spoločenstva stanovuje požiadavky na informácie vo vzťahu k obchodnej komunikácii, reklama a marketing týchto informácií [reklama a marketing, tieto informácie – *neoficiálny preklad*] sa považujú za podstatné podľa tejto smernice. Členské štáty budú môcť zachovať alebo doplniť požiadavky na informácie týkajúce sa zmluvného práva a s dôsledkami na zmluvné právo, ak je to prípustné podľa minimálnych klauzúl v existujúcich nástrojoch práva Spoločenstva. Demonštratívny výpočet týchto požiadaviek na informácie v *acquis* je uvedený v prílohe II. Vzhľadom na úplnú harmonizáciu zavedenú touto smernicou sa iba informácie vyžadované právom Spoločenstva považujú za podstatné na účely článku 7 ods. 5 tejto smernice. Ak členské štáty zaviedli dodatočné požiadavky na informácie nad rámec požiadaviek stanovených v práve Spoločenstva na základe minimálnych štandardov, ich opomenutie nebude predstavovať klamlivé opomenutie podľa tejto smernice. Naproti tomu členské štáty budú môcť, ak je to prípustné podľa minimálnych štandardov v práve Spoločenstva, zachovať alebo zaviesť prísnejšie ustanovenia v súlade s právom Spoločenstva, aby zabezpečili vyšší stupeň ochrany individuálnych zmluvných práv spotrebiteľov“.

5. V odôvodnení 17 sa napokon uvádza, že „je žiaduce, aby tie obchodné praktiky, ktoré sú za každých okolností nekalé, boli identifikované, aby sa poskytla väčšia právna istota. Príloha I preto obsahuje úplný výpočet všetkých týchto praktík. Toto sú jediné obchodné praktiky, ktoré môžu byť považované za nekalé bez toho, aby boli jednotlivo posudzované podľa ustanovení článkov 5 až 9. Tento výpočet môže byť upravený len novelizáciou tejto smernice“.

6. Článok 1 smernice 2005/29 stanovuje, že „účelom tejto smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa aproximáciou zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o nekalých obchodných praktikách poškodzujúcich ekonomické záujmy spotrebiteľov“.

7. Článok 2 smernice obsahuje viacero definícií, vrátane nasledujúcich definícií relevantných pre toto konanie:

„b) ‚obchodník‘ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodných praktík, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely spadajúce do rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti, a ktokoľvek, kto koná v mene alebo v zastúpení obchodníka;

...

d) ‚obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom‘... sú akékoľvek konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom“.

8. Článok 3 smernice 2005/29 nazvaný „Rozsah pôsobnosti“ stanovuje:

„1. Táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu.

2. Táto smernica sa nedotýka zmluvného práva, a najmä pravidiel o platnosti, uzavieraní alebo účinkoch zmluvy.

...

4. V prípadoch rozporu medzi ustanoveniami tejto smernice a inými právnymi predpismi Spoločenstva upravujúcimi osobitné aspekty nekalých obchodných praktík majú prednosť a na tieto osobitné aspekty sa použijú iné právne predpisy Spoločenstva.

5. Počas šiestich rokov od 12.6.2007 môžu členské štáty pokračovať v uplatňovaní v oblasti, ktorú aproximuje táto smernica, vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sú reštriktívnejšie alebo normatívnejšie ako táto smernica a ktoré vykonávajú smernice obsahujúce klauzuly o minimálnej harmonizácii. Tieto opatrenia musia byť zásadné pre zabezpečenie náležitej ochrany spotrebiteľov pred nekalými obchodnými praktikami a musia byť primerané k dosiahnutiu tohto cieľa. Preskúmanie uvedené v článku 18 môže v prípade potreby obsahovať návrh na predĺženie tejto odchýlky na ďalšie obmedzené obdobie.

6. Členské štáty bezodkladne oznámia Komisii akékoľvek vnútroštátne predpisy, ktoré sa uplatňujú na základe odseku 5.

...“.

9. Podľa článku 4 smernice 2005/29 „členské štáty neobmedzia slobodu poskytovať služby ani neobmedzia voľný pohyb tovarov z dôvodov, ktoré spadajú do oblasti, ktorú aproximuje táto smernica“.

10. Článok 5 smernice 2005/29 nazvaný „Zákaz nekalých obchodných praktík“ stanovuje:

„1. Nekalé obchodné praktiky sú zakázané.

2. Obchodná praktika je nekalá, ak:

a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti,

a

b) podstatne narušuje alebo je spôsobilá podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

...

4. Za nekalé obchodné praktiky sa považujú najmä tie, ktoré:

a) sú klamlivé v zmysle článkov 6 a 7,

alebo

b) sú agresívne v zmysle článkov 8 a 9.

5. Príloha I obsahuje výpočet tých obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé. Ten istý jediný výpočet sa uplatňuje vo všetkých členských štátoch a môže byť upravený iba novelizáciou tejto smernice.

...“.

11. Článok 6 smernice 2005/29 nazvaný „Klamlivé činnosti“ stanovuje:

„1. Obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia, uvádza do omylu alebo je spôsobilá viesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj keď je táto informácia vecne správna vo vzťahu k jednému alebo viacerým nasledujúcim prvkom, pričom v oboch prípadoch zapríčiňuje alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil:

...

d) cena alebo spôsob výpočtu ceny, alebo existencia osobitnej cenovej výhody;

...“.

2. Smernica 85/577³

12. Článok 1 ods. 1 smernice 85/577 stanovuje, že táto smernica „sa vzťahuje na zmluvy, pri ktorých predajca poskytuje spotrebiteľovi tovar alebo služby, ktoré sú zahrnuté:

— počas exkurzie organizovanej predajcom mimo jeho prevádzkových priestorov, alebo

— počas návštevy predajcu:

i) v spotrebiteľovom dome alebo v dome iného spotrebiteľa;

ii) na spotrebiteľovom pracovisku;

pokiaľ sa návšteva nekoná výslovne na požiadanie spotrebiteľa”.

13. Článok 8 smernice 85/577 stanovuje, že táto smernica „nebráni členským štátom prijať alebo zachovať priaznivejšie ustanovenia na ochranu spotrebiteľov v oblasti svojej pôsobnosti“.

3. Smernica 98/6⁴

14. Smernica 98/6 podľa jej článku 1 „upravuje označovanie predajnej ceny a ceny za mernú jednotku na výrobkoch, ktoré ponúkajú obchodníci spotrebiteľom; jej účelom je zlepšiť informovanie spotrebiteľov a zjednodušiť porovnávanie cien“.

3 — Smernica Rady 85/577/EHS z 20. decembra 1985 na ochranu spotrebiteľa pri zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov (Ú. v. ES L 372, s. 31; Mím. vyd. 15/001, s. 262).

4 — Smernica 98/6/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. februára 1998 o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľovi (Ú. v. ES L 80, s. 27; Mím. vyd. 15/004, s. 32).

15. Smernica 98/6 podľa jej článku 10 „nezabraňuje členským štátom prijímať alebo zachovať si ustanovenia, ktoré sú výhodnejšie z hľadiska informovanosti spotrebiteľa a porovnávania cien, bez toho, aby porušili svoje záväzky vyplývajúce zo zmluvy“.

B – Vnútroštátne právo

16. Zákon z 5. júna 2007, ktorým sa mení a dopĺňa zákon zo 14. júla 1991 o obchodných praktikách a o informovaní a ochrane spotrebiteľa a ktorým sa preberá smernica 2005/29⁵, v spojení so zákonom zo 6. apríla 2010 o trhových praktikách a ochrane spotrebiteľa⁶ vylučuje zo svojej pôsobnosti osoby, ktoré vykonávajú slobodné povolanie, ako aj zubných lekárov a fyzioterapeutov.

17. Belgický Ústavný súd rozsudkom č. 55/2011 zo 6. apríla 2011, potvrdeným rozsudkom č. 192/2011 z 15. decembra 2011, vyhlásil určité ustanovenia zákona zo 6. apríla 2010 za protiústavné, keďže vylučovali zo svojej pôsobnosti osoby, ktoré vykonávajú slobodné povolanie, ako aj zubných lekárov a fyzioterapeutov.

18. Zákon z 2. augusta 2002 o klamlivej reklame a porovnávacej reklame, nekalých podmienkach a zmluvách uzatváraných na diaľku, pokiaľ ide o slobodné povolania⁷, stanovuje v článku 4 definíciu klamlivej reklamy a jej zákaz v oblasti slobodných povolání.

19. Článok 43 ods. 2 a článok 51 ods. 3 citovaného zákona zo 14. júla 1991 stanovovali, že obchodníci nemôžu oznámiť zníženie cien vo výpredajoch, ak toto zníženie nie je skutočné vo vzťahu k cene platnej počas mesiaca bezprostredne predchádzajúceho dňu, keď sa uplatňuje zníženie.

20. Podľa článkov 20 až 23 a 29 už citovaného zákona zo 6. apríla 2010 možno výrobky považovať za zľavnené len vtedy, ak je ich cena nižšia ako referenčná cena, ktorou sa rozumie najnižšia z cien, ktoré podnik stanovil pre uvedené výrobky v priebehu tohto mesiaca.

21. Zákon z 25. júna 1993 o výkone a organizácii ambulantných a jarmočných činností⁸ v znení zmenenom a doplnenom zákonom zo 4. júla 2005⁹ stanovuje, že ambulantný predaj v bydlisku spotrebiteľa možno organizovať, pokiaľ jeho celková hodnota nepresiahne 250 eur na spotrebiteľa. Článok 5 kráľovského nariadenia zo 24. septembra 2006 o výkone a organizácii ambulantných činností¹⁰ stanovuje, že predmetom ambulantnej činnosti nemôžu byť okrem iného lieky, liečivé rastliny a preparáty na báze týchto rastlín, ako aj akýkoľvek výrobok určený na zmenu zdravotného stavu, lekárske a ortopedické prístroje, korekčné šošovky a ich rámy, drahé kovy a kamene, perly, zbrane a strelivo.

II – Konanie pred podaním žaloby

22. Po viacerých neformálnych kontaktoch s belgickými orgánmi Komisia zaslala Belgickému kráľovstvu 2. februára 2009 písomnú výzvu z dôvodu nesprávneho prebratia smernice 2005/29. Listami z 3. júna 2009 a 24. júna 2009 belgické orgány oznámili určité legislatívne zmeny zamerané na vyriešenie otázok, na ktoré poukázala Komisia. S týmto zámerom bol prijatý zákon zo 6. apríla 2010 o trhových praktikách a ochrane spotrebiteľa, ktorý je účinný od 12. mája 2010.

5 — *Moniteur belge* z 21. júna 2007, č. 2007011259, s. 34272.

6 — *Moniteur belge* z 12. apríla 2010, č. 2010011166, s. 20803.

7 — *Moniteur belge* z 20. novembra 2002, č. 2002009820, s. 51704.

8 — *Moniteur belge* z 30. septembra 1993, č. 199301806, s. 21526.

9 — *Moniteur belge* z 25. augusta 2005, č. 258, s. 36965.

10 — *Moniteur belge* z 29. septembra 2006, č. 2006022950, s. 50488.

23. Prostredníctvom odôvodneného stanoviska z 15. marca 2011 Komisia oznámila belgickým orgánom, že zákon zo 6. apríla 2010 neposkytuje odpoveď na štyri z dôvodov nesplnenia povinnosti uvedených vo výzve z 2. februára 2009.

24. Komisia sa domnievala, že vysvetlenia, ktoré belgické orgány uviedli vo svojom liste z 11. mája 2011, nezodpovedajú nesplneniam povinností namietaným v troch z dôvodov uvedených vo výzve z 2. februára 2009, a preto sa rozhodla podať prejednávajú žalobu.

III – Žaloba Komisie

25. Komisia svojou žalobou namieta tri nesplnenia povinností zo strany Belgického kráľovstva.

26. Prvé namietané nesplnenie povinnosti je založené na vylúčení určitých povolání z pôsobnosti smernice 2005/29, ktorá sa vzťahuje na obchodné praktiky všetkých predajcov alebo dodávateľov bez ohľadu na ich právne postavenie a odvetvie, v ktorom pôsobia. Výslovné vylúčenie osôb vykonávajúcich slobodné povolania, zubných lekárov a fyzioterapeutov z pôsobnosti zákona z 5. júna 2007, ktorým sa do belgického právneho poriadku preberá smernica 2005/29, je podľa názoru Komisie v rozpore s článkom 3 uvedenej smernice v spojení s článkom 2 písm. b) tejto smernice, pričom uvedené nesplnenie povinnosti nebolo napravené zákonom zo 6. apríla 2010.

27. Komisia sa domnieva, že skutočnosť, že belgický Ústavný súd 6. apríla 2011 vyhlásil ustanovenia zákona zo 6. apríla 2010, ktoré vylučujú tieto povolania z jeho pôsobnosti, za protiústavné, nepredstavuje nápravu namietaného nesplnenia povinnosti, keďže vyhlásenie uvedených ustanovení za neplatné závisí od prípadného podania žaloby o neplatnosť, ktorá by v prípade, ak by bola podaná, nasledovala po dni uplynutia lehoty poskytnutej belgickým orgánom v konaní pred podaním žaloby na nápravu namietaného nesplnenia povinnosti.

28. Druhé nesplnenie povinnosti sa týka belgických právnych predpisov o oznamovaní znížení ceny. Komisia tvrdí, že článok 43 ods. 2 zákona zo 14. júla 1991 a články 20, 21 a 29 zákona zo 6. apríla 2010 poskytujú spotrebiteľovi prísnejšiu ochranu, než aká je stanovená v smernici 2005/29, ktorou bola vykonaná úplná harmonizácia nekalých obchodných praktík.

29. Tretie nesplnenie povinnosti sa týka zákazu určitých druhov ambulantného predaja. Komisia uvádza, že článok 4 ods. 1 tretí pododsek zákona z 25. júna 1993, doplnený článkom 7 zákona zo 4. júla 2005, zakazuje – s určitými výnimkami – akýkoľvek podomový ambulantný predaj, zatiaľ čo článok 5 ods. 1 kráľovského nariadenia z 24. septembra 2006 zakazuje, aby určité výrobky boli predmetom ambulantného predaja. Smernica 2005/29 však neupravuje také zákazy, a preto bráni predmetnej vnútroštátnej právnej úprave vzhľadom na to, že touto smernicou bola vykonaná úplná harmonizácia.

30. Komisia v dôsledku toho navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Belgické kráľovstvo nedodržalo článok 3 v spojení s článkom 2 písm. b) a d) a článkom 4 smernice 2005/29, a uložil Belgickému kráľovstvu povinnosť nahradiť trovy konania.

IV – Konanie pred Súdnym dvorom

31. Belgické kráľovstvo podalo vyjadrenie k žalobe, v ktorom – pokiaľ ide o prvý žalobný dôvod – tvrdí, že tento žalobný dôvod je neprípustný, lebo Komisia nezohľadnila platný zákon z 2. augusta 2002 o klamlivej reklame a porovnávacej reklame, nekalých podmienkach a zmluvách uzatváraných na diaľku, pokiaľ ide o slobodné povolania, bez toho, aby spresnila, v akom zmysle uvedený zákon spôsobuje nesplnenie smernice 2005/29. Pokiaľ ide o vecnú stránku, Belgické kráľovstvo pripúšťa, že z pôsobnosti zákona prijatého na prebratie smernice boli vylúčené určité povolania, no pripomína, že

Ústavný súd vyhlásil uvedené vylúčenie za protiústavné, a uvádza, že 6. septembra 2012 bola podaná žaloba o neplatnosť, ktorá by mohla viesť k spätnému zrušeniu zákonných ustanovení, ktoré boli vyhlásené za protiústavné. Belgické kráľovstvo v každom prípade tvrdí, že uvedené ustanovenia nie sú uplatniteľné na základe ich protiústavnosti, a preto bolo nesplnenie povinnosti ku dňu uplynutia lehoty poskytnutej Komisiou už napravené.

32. Komisia vo svojej replike tvrdí, že Belgické kráľovstvo poukázalo na zákon z 2. augusta 2002 po prvý raz vo svojom vyjadrení k žalobe a že tento zákon jednoznačne stanovuje zákaz klamlivej reklamy v oblasti slobodných povolání, ale jeho účelom nie je prebratie smernice 2005/29, ale smernice 84/450¹¹. Hoci sa obe smernice môžu vzťahovať na rovnaké druhy praktík, je isté, že sledujú odlišné ciele, ako sa uvádza v odôvodnení 6 smernice 2005/29. Preto boli členské štáty povinné prebrať túto poslednú uvedenú smernicu s cieľom upraviť ňou klamlivú reklamu v oblasti, ktorej sa týka. Pokiaľ ide o obranu Belgického kráľovstva týkajúcu sa vecnej stránky tohto prvého nesplnenia povinnosti, Komisia vo svojej replike uvádza, že zatiaľ čo belgické orgány v konaní pred podaním žaloby tvrdili, že protiústavné ustanovenia možno spätne zrušiť len vtedy, ak by sa vyhovel prípadnej žalobe o neplatnosť, teraz tvrdia, že na ich zrušenie stačí, že boli vyhlásené za protiústavné. Komisia sa v každom prípade domnieva, že v záujme právnej istoty spotrebiteľov nemožno konštatovať, že samotné vyhlásenie sporných zákonných ustanovení za protiústavné postačuje na ich vylúčenie z vnútroštátneho práva, lebo prípadná potreba vydania nových rozhodnutí o definitívnom zrušení protiústavných ustanovení vyvoláva neprijateľnú neistotu.

33. Belgické kráľovstvo vo svojej duplike tvrdí, že Komisia nepopiera, že článok 4 zákona z 2. augusta 2002 upravuje klamlivú reklamu v oblasti slobodných povolání, a preto zodpovedá článku 2 písm. d) smernice 2005/29 a z tohto dôvodu čiastočne preberá túto smernicu. Vzhľadom na to, že Komisia pri formulovaní svojej výzvy nevzala do úvahy tento zákon, tento žalobný dôvod je neprípustný. Okrem toho rozsudky Ústavného súdu o protiústavnosti poskytujú podľa názoru belgických orgánov dostatočnú istotu v rozsahu, v akom z nich vyplýva zahrnutie slobodných povolání do pôsobnosti zákona z 5. júna 2007.

34. V súvislosti s druhým nesplnením povinnosti Belgické kráľovstvo tvrdí, že zákon zo 6. apríla 2010 už nevyžaduje, aby sa cena uvedená ako znížená sústavne uplatňovala v mesiaci predchádzajúcom oznámeniu zníženia. Okrem toho, aj keď sa smernicou 2005/29 vykonáva úplná harmonizácia, táto smernica neobsahuje ustanovenia, ktoré by dovoľovali určiť pravdivosť oznámení o znížení cien z ekonomického hľadiska. Smernica 98/6 nebola zmenená ani doplnená smernicou 2005/29 a jej článok 10 oprávňuje členské štáty prijímať alebo zachovať si ustanovenia, ktoré sú výhodnejšie z hľadiska informovanosti spotrebiteľa a porovnávania cien. Belgické kráľovstvo napokon tvrdí, že právo spotrebiteľa na informácie predstavuje podľa Súdneho dvora zásadu, takže predmetná právna úprava sa má skúmať z hľadiska článku 28 ZFEÚ s cieľom určiť, či je odôvodnená naliehavými dôvodmi a primeraná sledovanému cieľu.

35. Komisia v tejto súvislosti uvádza, že do pôsobnosti smernice 98/6 nepatrí informovanie spotrebiteľov o znížení cien a táto smernica sa netýka všetkých aspektov informovania spotrebiteľov, ktoré súvisia s cenami výrobkov. Normotvorca smernice 2005/29 chcel zabrániť tomu, aby členské štáty zakázali určité obchodné praktiky z dôvodu, že predajca alebo dodávateľ nedodrжал určité informačné povinnosti stanovené vnútroštátnymi predpismi. Z belgickej právnej úpravy pritom vyplýva zákaz oznamovania zníženia cien, ak nie sú splnené prísne podmienky tejto právnej úpravy, aj keď by sa také praktiky – pri individuálnom preskúmaní – nemuseli považovať za klamlivé alebo nekalé v zmysle smernice 2005/29. Komisia navyše odmieta tvrdenie belgických orgánov v súvislosti s článkom 28 ZFEÚ.

11 — Smernica Rady 84/450/EHS z 10. septembra 1984 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa klamlivej reklamy (Ú. v. ES L 250, s. 17; Mim. vyd. 15/001, s. 227).

36. Belgické kráľovstvo vo svojej duplike tvrdí, že ak by sa prijal prístup Komisie, v oblasti zníženia cien by bolo potrebné vykonať individuálne preskúmanie, čo by viedlo k uplatňovaniu mnohých odlišných kritérií vnútroštátnymi súdmi s cieľom určiť, či oznámenie predstavuje nekalú prax, čo by odporovalo cieľu, ktorý sleduje smernica 98/6 v oblasti porovnávania cien.

37. Pokiaľ ide o tretie nespĺnenie povinnosti, Belgické kráľovstvo tvrdí, že tak článok 5 ods. 1 kráľovského nariadenia z 24. septembra 2006, ako aj článok 7 zákona zo 4. júla 2005 patria do pôsobnosti smernice 85/577 a predstavujú prísnejšie vnútroštátne opatrenia, ktoré sú v rámci uvedenej smernice povolené. Tvrdenia Komisie o nezohľadnení úplnej harmonizácie vykonanej smernicou 2005/29 sú preto neopodstatnené. Táto smernica navyše doplnila už platné predpisy Únie v oblasti ochrany spotrebiteľov bez toho, aby zmenila alebo obmedzila dosah smernice 85/577, ktorej pôsobnosť dopĺňa pôsobnosť smernice 2005/29. Vnútroštátne opatrenia sa napokon týkajú opatrení na prebratie smernice 2011/83, ktoré musí Belgické kráľovstvo prijať do 13. decembra 2013.

38. Belgické kráľovstvo v konečnom dôsledku navrhuje, aby Súdny dvor vyhlásil prvý žalobný dôvod za neprípustný a v zostávajúcej časti zamietol žalobu ako nedôvodnú a aby uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

V – Posúdenie

A – Prvý žalobný dôvod

1. O prípustnosti žalobného dôvodu

39. Ako už bolo uvedené, Komisia sa domnieva, že výslovné vylúčenie osôb vykonávajúcich slobodné povolania, zubných lekárov a fyzioterapeutov z pôsobnosti zákona zo 6. apríla 2010, ktorým sa do belgického právneho poriadku preberá smernica 2005/29, odporuje článku 3 uvedenej smernice v spojení s článkom 2 písm. b) tejto smernice.

40. Belgické kráľovstvo namieta, že tento prvý žalobný dôvod je neprípustný v rozsahu, v akom Komisia nezohľadnila zákon z 2. augusta 2002 o klamlivej reklame a porovnávacej reklame, nekalých podmienkach a zmluvách uzatváraných na diaľku, pokiaľ ide o slobodné povolania, a nespresnila, v akom zmysle uvedený zákon spôsobuje nespĺnenie smernice 2005/29.

41. V súvislosti s touto námietkou neprípustnosti Komisia poznamenáva, že Belgické kráľovstvo spomenulo zákon z 2. augusta 2002 po prvý raz vo svojom vyjadrení k žalobe. Aj keď Komisia uznáva, že uvedený zákon zakazuje klamlivú reklamu v oblasti slobodných povolání, tvrdí, že jeho cieľom je prebratie smernice 84/450, a nie smernice 2005/29, pričom obe smernice sledujú odlišné ciele a predmetom tohto konania je nesprávne prebratie druhej uvedenej smernice. Belgické kráľovstvo proti tomu namieta, že článok 4 zákona z 2. augusta 2002 upravuje klamlivú reklamu v oblasti slobodných povolání, a preto zodpovedá článku 2 písm. d) smernice 2005/29 a z tohto dôvodu čiastočne preberá túto smernicu.

42. Podľa môjho názoru by sa tento prvý žalobný dôvod nemal vyhlásiť za neprípustný.

43. Ako sa uvádza v bode 1 výzvy z 2. februára 2009 zaslanej Belgickému kráľovstvu, Komisia poukázala na to, že zákon z 5. júna 2007, ktorým sa preberá smernica 2005/29, vylučuje zo svojej pôsobnosti slobodné povolania, pričom uviedla, že spomenuté vylúčenie je „potvrdené existenciou samostatného zákona pre slobodné povolania, zákona z 2. augusta 2002..., ktorý nebol zmenený

s cieľom prebrať smernicu [2005/29]“. Komisia ďalej poznamenala – pričom Belgické kráľovstvo to nepoprelo –, že belgické orgány vo svojej predchádzajúcej korešpondencii „uznali túto situáciu“, pričom vyjadrili svoj zámer zmeniť ju. Zákon zo 6. apríla 2010 bol v skutočnosti prijatý práve s cieľom vyhovieť výzve Komisie, aj keď tento zákon naďalej vylučuje slobodné povolania.

44. Vzhľadom na vyššie uvedené zastávam názor, že Komisia nebola povinná vo väčšej miere poukázať na možnosť, že zákon z 2. augusta 2002 by viedol k splneniu povinností vyplývajúcich zo smernice 2005/29, pokiaľ ide o nevyňutie slobodných povolání, keďže belgické orgány už od začiatku súhlasili s názorom Komisie, že zákon z 2. augusta 2002 potvrdil existenciu vylúčenia stanoveného zákonom z 5. júna 2007.

2. O vecnej stránke žalobného dôvodu

45. Belgické kráľovstvo uznáva, že určité povolania boli vylúčené z pôsobnosti zákona prijatého na prebratie smernice 2005/29. Tvrdí však, že toto nesplnenie povinnosti prebrať smernicu bolo napravené v dôsledku vyhlásenia ustanovení zákona zo 6. apríla 2010, ktoré stanovovali toto vylúčenie, za protiústavné.

46. Treba spresniť, že lehota poskytnutá Komisiou belgickým orgánom v jej odôvodnenom stanovisku z 15. marca 2011 na prijatie potrebných opatrení s cieľom dodržať povinnosti vyplývajúce zo smernice 2005/29 uplynula 15. mája 2011.

47. Keďže článok 2 ods. 1 a 2 a článok 3 bod 2 zákona zo 6. apríla 2010 boli vyhlásené za protiústavné rozsudkom Ústavného súdu zo 6. apríla 2011, treba dať za pravdu belgickým orgánom v tom, že v čase uplynutia lehoty poskytnutej Komisiou v jej odôvodnenom stanovisku (15. mája 2011) namietané nesplnenie povinnosti už bolo napravené.

48. V belgickom právnom poriadku však účinky vyhlásenia protiústavnosti neumožňujú vylúčiť neskoršie uplatňovanie noriem, ktoré boli vyhlásené za protiústavné. Ako uznali samotné belgické orgány, po vyhlásení protiústavnosti by totiž v zásade muselo nasledovať vyhovie žalobe o neplatnosť na to, aby ustanovenia, ktoré boli vyhlásené za protiústavné, boli so spätnou účinnosťou „vylúčené“ z vnútroštátneho právneho poriadku.

49. Podľa toho, čo Belgické kráľovstvo uviedlo v bode 17 svojho vyjadrenia k žalobe v tomto konaní, po vyhlásení protiústavnosti „protiústavná norma existuje v právnom poriadku, ale belgické súdy ju nemôžu aplikovať“. Tento predpoklad však vždy nezodpovedá skutočnosti, lebo – ako uznávajú samotné belgické orgány – je isté, že predpisy, ktoré boli vyhlásené za protiústavné rozsudkom zo 6. apríla 2011, boli následne 15. decembra 2011 opäť vyhlásené za protiústavné. Okrem toho, ako uviedlo Belgické kráľovstvo, pred Ústavným súdom sa stále vedie konanie o žalobe o neplatnosť podanej proti predpisom vyhláseným za protiústavné v roku 2011, čo potvrdzuje, že v belgickom práve nemožno s istotou vylúčiť, že normy, ktoré boli vyhlásené za protiústavné, sa budú naďalej uplatňovať, pokiaľ sa nevyhovie žalobe o neplatnosť.

50. Ako tvrdí Belgické kráľovstvo, prax belgických súdov môže určite viesť k situácii, v ktorej formálne vyhlásenie protiústavnosti samo osebe *de facto* umožňuje vylúčiť akékoľvek ďalšie uplatňovanie dotknutej normy. Okolnosti tohto konania však svedčia o tom, že to vždy nemusí byť tak. Vzhľadom na vyššie uvedené možno s určitým opodstatnením tvrdiť, že právny stav predpisov, ktoré boli vyhlásené za protiústavné, vyvoláva neistotu nezlučiteľnú s právnou istotou, ktorá je nevyhnutná, keď ide o posúdenie úplného súladu vnútroštátneho práva s požiadavkami týkajúcimi sa prebratia smernice v určenej lehote.

51. V tomto zmysle súhlasím s názorom Komisie o relevantnosti judikatúry Súdneho dvora vyplývajúcej z rozsudku z 10. mája 2001, Komisia/Holandsko¹², podľa ktorej „vnútroštátna judikatúra – aj keď sa považuje za ustálenú –, podľa ktorej sa vnútroštátne právne predpisy vykladajú v zmysle považovanom za zodpovedajúci požiadavkám [určitej] smernice, nemôže byť dostatočne jasná a presná na to, aby spĺňala požiadavku právnej istoty“, čo „platí najmä v oblasti ochrany spotrebiteľov.“ Odkaz na „vnútroštátnu judikatúru“ sa však môže podľa môjho názoru úplne prirodzene vzťahovať aj na vnútroštátne právne predpisy, ktoré upravujú účinky vyhlásenia protiústavnosti, ak tieto právne predpisy podliehajú – ako to uznali belgické orgány – možnosti, hoci je v praxi málo pravdepodobná, že sa vyskytnú prípady uplatnenia normy vyhlásenej za protiústavnú. Takúto neistotu možno vyriešiť prijateľným spôsobom len úplným a radikálnym zrušením normy nezlučiteľnej s právom Únie, čo predpisy o vyhlásení protiústavnosti platné vo vnútroštátnom práve náležite nezaručujú.

52. Vzhľadom na vyššie uvedené sa domnievam, že je potrebné vyhovieť prvému žalobnému dôvodu týkajúcemu sa nesplnenia povinnosti uvedenému Komisiiu.

B – Druhý žalobný dôvod

53. Komisia namieta, že belgická právna úprava poskytuje spotrebiteľovi prísnejšiu ochranu v oblasti oznamovania zliav, než akú poskytuje smernica 2005/29, pričom sa Komisia domnieva, že vzhľadom na to, že uvedenou smernicou bola vykonaná úplná harmonizácia nekalých obchodných praktík, nie je priestor na prijatie obmedzujúcejších vnútroštátnych opatrení, a to ani na účely zabezpečenia vyššej miery ochrany spotrebiteľom.

54. Belgické kráľovstvo nepopiera, že jeho právna úprava zaručuje spotrebiteľom vyššiu mieru ochrany, než akú poskytuje smernica 2005/29, ale tvrdí, že to dovoľuje smernica 98/6, ktorá sa v čase uplynutia lehoty poskytnutej Komisiiu v jej odôvodnenom stanovisku naďalej uplatňovala.

55. Súdny dvor už určil, že oznámenia o zľavách predstavujú obchodné praktiky v zmysle článku 2 písm. d) smernice 2005/29¹³, ktorá ich definuje „použitím mimoriadne širokej formulácie“¹⁴ ako „konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom“.

56. Preto je nepochybné, že článok 43 ods. 2 zákona zo 14. júla 1991 a články 20, 21 a 29 zákona zo 6. apríla 2010 sa týkajú činnosti spadajúcej do pôsobnosti smernice 2005/29.

57. Belgické orgány súhlasia s Komisiiu v tom, že je isté, že smernica 2005/29 – slovami Súdneho dvora – „na úrovni Spoločenstva úplne harmonizuje pravidlá týkajúce sa nekalých obchodných praktík podnikov voči spotrebiteľom“¹⁵. Poukazujú však na to, že táto smernica napriek tomu „neobsahuje prispôbené a harmonizované pravidlá, ktoré by umožňovali určiť pravdivosť oznámení o zľavách z ekonomického hľadiska“¹⁶, pričom belgický zákonodarca napravil tento nedostatok na základe smernice 98/6 o ochrane spotrebiteľov pri označovaní cien výrobkov.

12 — Vec C-144/99 (Zb. s. I-3541, bod 21).

13 — Súdny dvor to výslovne konštatoval v uznesení z 15. decembra 2011, Inno (C-126/11, bod 30), s odkazom na judikatúru stanovenú v rozsudkoch zo 14. januára 2010, Plus Warenhandelsgesellschaft (C-304/08, Zb. s. I-217), a z 9. novembra 2010, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag (C-540/08, Zb. s. I-10909).

14 — Rozsudok Plus Warenhandelsgesellschaft (už citovaný, bod 36).

15 — Tamže, bod 41.

16 — Bod 36 vyjadrenia k žalobe.

58. Domnievam sa však, že prístup belgických orgánov vychádza z nesprávneho predpokladu. Predmetom smernice 98/6 – napriek jej názvu – nie je presne ochrana spotrebiteľov pri označovaní cien vo všeobecnosti, ale konkrétnejšie ich ochrana pred ťažkosťami, ktoré vyplývajú z označovania cien výrobkov na základe rôznych merných jednotiek.

59. Ako je totiž vysvetlené v odôvodnení 5 smernice 98/6, „väzba medzi označením jednotkovej ceny výrobkov a ich balením vo vopred stanovených množstvách a objemoch, ktoré zodpovedajú hodnotovým radám prijatým na úrovni spoločenstva, sa ukázali ako príliš zložité na použitie v praxi“, a preto je „v záujme spotrebiteľa potrebné upustiť od tejto väzby v prospech nového zjednodušeného mechanizmu bez porušenia pravidiel o štandardizácii balenia“. Ako sa ďalej uvádza v odôvodnení 6 smernice, základom tohto nového mechanizmu je „povinnosť označiť predajnú cenu a jednotkovú cenu[, ktorá] prispieva výraznou mierou k informovanosti spotrebiteľa, lebo je to najjednoduchší a najlepší spôsob ako spotrebiteľovi umožniť vyhodnocovanie a porovnávanie ceny výrobkov, ako aj rozhodovanie na základe jednoduchého porovnania“.

60. Cieľom normotvorcu smernice 98/6 bolo preto „zabezpečiť jednotné, jasné informácie“¹⁷ o uvedení množstva výrobkov vo vzťahu k jednotnému systému mier ako základu na určenie ich ceny.

61. V tomto zmysle článok 1 smernice 98/6 stanovuje, že táto smernica „upravuje označovanie predajnej ceny a ceny za mernú jednotku na výrobkoch, ktoré ponúkajú obchodníci spotrebiteľom; jej účelom je zlepšiť informovanie spotrebiteľov a zjednodušiť porovnávanie cien“¹⁸. Všetky hmotnoprávne ustanovenia smernice sa týkajú otázok súvisiacich s oboma druhmi ceny.¹⁹

62. V smernici 98/6 teda nemožno nájsť nič také ako „prispôbené a harmonizované pravidlá, ktoré by umožňovali určiť pravdivosť oznámení o zľavách z ekonomického hľadiska“, čo je už spomenutá formulácia použitá belgickými orgánmi. Preto ani nemožno považovať článok 10 tejto smernice za základ na to, aby členské štáty prijali normy, ktoré zaručia skutočnú ekonomickú existenciu zliav.

63. Článok 10 smernice 98/6 stanovuje, že táto smernica „nezabraňuje členským štátom prijímať alebo zachovať si ustanovenia, ktoré sú výhodnejšie z hľadiska informovanosti spotrebiteľa a porovnávania cien, bez toho, aby porušili svoje záväzky vyplývajúce zo zmluvy“. Tieto výhodnejšie ustanovenia sa však logicky môžu týkať len oblasti, ktorá je predmetom smernice 98/6, teda informovania spotrebiteľov o referenčných jednotkách používaných na určovanie cien výrobkov, ktoré uľahčí porovnávanie cien nie vo vzťahu k predchádzajúcim cenám, ale vo vzťahu k rôznym merným sústavám.

64. Informácie, ktoré sa majú poskytnúť spotrebiteľom v súvislosti s „cenovými zľavami“, v konečnom dôsledku nemožno považovať za informácie spadajúce do pôsobnosti smernice 98/6 a v dôsledku toho sa na ne nemôže vzťahovať možnosť poskytnutá členským štátom v článku 10 tejto smernice.

65. Napriek vyššie uvedenému je nepochybné, že článok 3 smernice 2005/29 stanovuje viacero prípadov, v ktorých pred jej ustanoveniami môžu mať prednosť iné predpisy, či už predpisy Spoločenstva, alebo predpisy členských štátov.

17 — Odôvodnenie 12 smernice 98/6.

18 — Článok 2 smernice stanovuje, že „predajnou cenou sa rozumie konečná cena za jednotku výrobku alebo za stanovené množstvo výrobku“ a „jednotkovou cenou sa rozumie konečná cena... za kilogram, za liter, za meter, za meter štvorcový, za meter kubický výrobku alebo za inú jednotku množstva, ktorá sa často a bežne používa v danom členskom štáte pri predaji konkrétneho výrobku“. Podľa tohto ustanovenia napokon „výrobkami predávanými na množstvo sa rozumejú výrobky, ktoré nie sú balené a merajú sa v prítomnosti spotrebiteľa“.

19 — Uvedenie oboch cien na všetkých výrobkoch, ktoré obchodníci ponúkajú spotrebiteľom (článok 3), požiadavka, aby obe ceny boli jednoznačné, jasné a aby sa jednotková cena vzťahovala na množstvo uvedené v súlade s národnými ustanoveniami a ustanoveniami Spoločenstva (článok 4), a možné výnimky (článok 5).

66. Odsek 2 uvedeného článku konkrétne stanovuje, že smernica 2005/29 „sa nedotýka zmluvného práva, a najmä pravidiel o platnosti, uzavieraní alebo účinkoch zmluvy“. Podľa môjho názoru je zrejmé, že vnútroštátna právna úprava posudzovaná v prejednávanej veci sa nedotýka právneho režimu zmlúv, ale spadá do oblasti určovania podmienok, za ktorých možno verejnosti ponúknuť uzavretie zmluvy, teda právneho úkonu upraveného normami tvoriacimi zmluvné právo.

67. Odsek 4 toho istého článku 3 smernice 2005/29 stanovuje, že „v prípadoch rozporu medzi ustanoveniami tejto smernice a inými právnymi predpismi Spoločenstva upravujúcimi osobitné aspekty nekalých obchodných praktík majú prednosť a na tieto osobitné aspekty sa použijú iné právne predpisy Spoločenstva“. Táto výnimka tiež neumožňuje zmeniť vyššie uvedený záver, lebo vzhľadom na vyššie uvedené smernicu 98/6, na ktorú sa odvolávajú belgické orgány, so zreteľom na jej účel nemožno považovať za predpis, ktorý upravuje „konkrétne aspekty nekalých obchodných praktík“.

68. Odsek 5 uvedeného článku 3 napokon stanovuje, že „počas šiestich rokov od 12.6.2007 môžu členské štáty pokračovať v uplatňovaní v oblasti, ktorú aproximuje táto smernica, vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sú reštriktívnejšie alebo normatívnejšie ako táto smernica a ktoré vykonávajú smernice obsahujúce klauzuly o minimálnej harmonizácii“. To platí pri splnení dvoch podmienok. Po prvé takéto vnútroštátne právne predpisy musia byť „zásadné pre zabezpečenie náležitej ochrany spotrebiteľov pred nekalými obchodnými praktikami a... primerané k dosiahnutiu tohto cieľa“. Po druhé, ako sa uvádza v odseku 6 toho istého článku 3, členské štáty musia „bezodkladne oznámi[t] Komisii akékoľvek vnútroštátne predpisy, ktoré sa uplatňujú na základe odseku 5“.

69. Článok 3 ods. 5 smernice 2005/29 nespresňuje, ktoré „smernice obsahujúce klauzuly o minimálnej harmonizácii“ sa môžu počas šiestich rokov naďalej uplatňovať prostredníctvom prísnejších vnútroštátnych právnych predpisov. Na účely výkladu môže byť užitočné konštatovanie obsiahnuté v bode 45 dôvodovej správy k návrhu predloženému Komisiou,²⁰ kde sa uvádza, že „keď odvetvová smernica upravuje len niektoré aspekty obchodných praktík, napríklad požiadavky týkajúce sa obsahu informácií, rámcová smernica sa uplatní na iné aspekty, napríklad ak by informácie vyžadované odvetvovou právnou úpravou boli prezentované spôsobom uvádzajúcim do omylu. Smernica preto dopĺňa jestvujúce a budúce právne predpisy, ako je navrhované nariadenie o podpore predaja alebo smernica o spotrebiteľskom úvere a smernica o elektronickom obchode“.

70. Smernica 98/6 obsahuje „požiadavky týkajúce sa obsahu informácií“ o cenách, ale – ako už bolo uvedené – nie o znížených cenách, ktoré sú predmetom vnútroštátnej právnej úpravy posudzovanej v tomto konaní. Preto uvedenú právnú úpravu nemožno zahrnúť do prípadu uvedeného v článku 3 ods. 5 smernice 2005/29 a uplatňovať ju aj po uplynutí lehoty stanovenej na prebratie tejto smernice do vnútroštátneho právneho poriadku.

71. Z toho môže vyplývať jedine záver, že v celom rozsahu platí zákaz stanovený v článku 4 smernice 2005/29, „ktorý členským štátom výslovne zakazuje zachovať alebo prijať prísnejšie vnútroštátne opatrenia, a to ani s cieľom zabezpečiť vyššiu úroveň ochrany spotrebiteľov“²¹.

72. V dôsledku toho – ako tvrdí Komisia –, keďže v prílohe I smernice 2005/29 nie je uvedený prípad oznámení o zľavách, ktoré nie sú v súlade s takými podmienkami, aké stanovuje belgická právna úprava, uvedené obchodné praktiky sa môžu považovať za nekalé len v prípade, ak na základe individuálneho preskúmania zodpovedajú prípadom uvedeným v článkoch 5 až 9 tejto smernice.

20 — KOM(2003) 356 v konečnom znení. 2003/0134 (COD).

21 — Rozsudok Plus Warenhandelsgesellschaft (už citovaný, bod 50).

73. Podmienky, ktoré vyžaduje belgická právna úprava na oznamovanie zliav, môžu viesť k výsledku, podľa ktorého zakazujú prostredníctvom vnútroštátneho práva oznámenia, ktoré nepredstavujú nekalú alebo klamlivú obchodnú praktiku v zmysle článku 6 ods. 1 smernice 2005/29, podľa ktorého „obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia, uvádza do omylu alebo je spôsobilá uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj keď je táto informácia vecne správna vo vzťahu k jednému alebo viacerým nasledujúcim prvkom, pričom v oboch prípadoch zapríčiňuje alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil:... d) cena alebo spôsob výpočtu ceny, alebo existencia osobitnej cenovej výhody“.

74. Oznámenia o zľavách v konečnom dôsledku – bez ohľadu na to, či zodpovedajú alebo nezodpovedajú belgickej právnej úprave – možno považovať za odporujúce právu Únie len vtedy, ak na základe individuálneho preskúmania zodpovedajú prípadom nekalých praktík vymedzených v súlade s kritériami stanovenými v článkoch 5 až 9 smernice 2005/29.

75. V súvislosti s tvrdeniami belgických orgánov v tom zmysle, že vyššia miera prísnosti vnútroštátnej právnej úpravy je v konečnom dôsledku odôvodnená právom na informácie, treba – spolu s Komisiou – pripomenúť, že – ako je zdôraznené v odôvodnení 15 smernice 2005/29 – len informácie, ktorých „požiadavky vo vzťahu k obchodnej komunikácii, reklam[e] a marketing[u]“ boli stanovené právom Únie, „sa považujú za podstatné podľa tejto smernice. Členské štáty budú môcť zachovať alebo doplniť požiadavky na informácie týkajúce sa zmluvného práva a s dôsledkami na zmluvné právo, ak je to prípustné podľa minimálnych klauzúl v existujúcich nástrojoch práva Spoločenstva. ... Vzhľadom na úplnú harmonizáciu zavedenú touto smernicou sa iba informácie vyžadované právom Spoločenstva považujú za podstatné na účely článku 7 ods. 5 tejto smernice. Ak členské štáty zaviedli dodatočné požiadavky na informácie nad rámec požiadaviek stanovených v práve Spoločenstva na základe minimálnych štandardov, ich opomenutie nebude predstavovať klamlivé opomenutie podľa tejto smernice“. V odôvodnení 15 sa síce ďalej uvádza, že „členské štáty budú môcť, ak je to prípustné podľa minimálnych štandardov v práve Spoločenstva, zachovať alebo zaviesť prísnejšie ustanovenia v súlade s právom Spoločenstva, aby zabezpečili vyšší stupeň ochrany individuálnych zmluvných práv spotrebiteľov“. Ako však bolo uvedené, v prejednávacom prípade smernica 98/6 podľa môjho názoru neposkytuje základ pre prísnejšiu právnu úpravu, ktorá je predmetom tohto konania.

76. Smernica 2005/29 preto nepripúšťa, aby boli v zásade zakázané oznámenia o zľavách, ktoré nezodpovedajú pravidlám vnútroštátnej právnej úpravy, o akú ide v prejednávanej veci. Zákaz tohto druhu by bol prípustný jedine vtedy, ak by tento druh oznámení bol uvedený v prílohe I smernice 2005/29, čo nie je tak. Preto je prípustný len zákaz založený na individuálnom preskúmaní v rozsahu, v akom vyplýva z uplatnenia kritérií stanovených v článkoch 5 až 9 uvedenej smernice.

77. V dôsledku toho sa domnievam, že Belgické kráľovstvo nedodržalo článok 4 smernice 2005/29, lebo článok 43 ods. 2, zákona zo 14. júla 1991 a články 20, 21 a 29 zákona zo 6. apríla 2010 poskytujú spotrebiteľovi prísnejšiu a náročnejšiu ochranu, než aká je stanovená v uvedenej smernici.

C – Tretí žalobný dôvod

78. Tretie nesplnenie povinnosti namietané Komisiou sa týka zákazu podomového ambulatného predaja stanoveného v článku 4 ods. 1 treťom pododseku zákona z 25. júna 1993 zavedeného článkom 7 zákona zo 4. júla 2005 a zákazu, aby určité výrobky boli predmetom ambulatného predaja, v zmysle článku 5 ods. 1 kráľovského nariadenia z 24. septembra 2006. Tak ako v prípade druhého žalobného dôvodu týkajúceho sa nesplnenia povinnosti, ktorý bol práve preskúmaný, Komisia tvrdí, že smernica 2005/29 nepredpokladá také zákazy, a preto vzhľadom na to, že ňou bola vykonaná úplná harmonizácia, uvedená smernica bráni týmto vnútroštátnym predpisom.

79. Je zrejme, že ambulantný predaj predstavuje obchodnú praktiku v zmysle článku 2 písm. d) smernice 2005/29. Podľa môjho názoru nemožno pochybovať ani o tom, že prísnejšia vnútroštátna právna úprava platná v Belgickom kráľovstve je v celom rozsahu založená na smernici 85/577 na ochranu spotrebiteľa pri zmluvách uzatváraných mimo prevádzkových priestorov, ktorej článok 8 dovoľuje „členským štátom prijať alebo zachovať priaznivejšie ustanovenia na ochranu spotrebiteľov v oblasti svojej pôsobnosti“.

80. Otázkou je, či je táto vyššia úroveň ochrany, ktorú smernica 85/577 pripúšťa, zlučiteľná aj so smernicou 2005/29, ktorá v prílohe I neuvádza správanie, ktorého sa týka predmetná vnútroštátna právna úprava, ako praktiky, ktoré sú v každom prípade nekalé.

81. Odpoveď treba v zásade hľadať v článku 3 ods. 5 smernice 2005/29, ktorý – ako som už uviedol – stanovuje, že „počas šiestich rokov od 12.6.2007 môžu členské štáty pokračovať v uplatňovaní v oblasti, ktorú aproximuje táto smernica, vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sú reštriktívnejšie alebo normatívnejšie ako táto smernica a ktoré vykonávajú smernice obsahujúce klauzuly o minimálnej harmonizácii. Tieto opatrenia musia byť zásadné pre zabezpečenie náležitej ochrany spotrebiteľov pred nekalými obchodnými praktikami a musia byť primerané k dosiahnutiu tohto cieľa“. Netreba zabúdať na to, že podľa odseku 6 toho istého článku 3 členské štáty musia „bezodkladne oznámi[t] Komisii akékoľvek vnútroštátne predpisy, ktoré sa uplatňujú na základe odseku 5“.

82. Smernica 2005/29 teda predpokladá prípad prechodného obdobia, počas ktorého môžu členské štáty prijať prísnejšie alebo náročnejšie opatrenia, ak sú splnené viaceré podmienky. Po prvé tieto opatrenia musia vykonávať určité smernice. Po druhé musí ísť o opatrenia, ktoré sú zásadné pre ochranu spotrebiteľov pred nekalými praktikami a primerané k dosiahnutiu tohto cieľa. Po tretie takéto opatrenia sa musia bezodkladne oznámiť Komisii.

83. V prejednávanom prípade bol tak zákaz určitých druhov ambulantného predaja, ako aj zákaz toho, aby určité výrobky mohli byť predmetom tohto druhu predaja, zavedený prostredníctvom vnútroštátnych predpisov prijatých po nadobudnutí účinnosti smernice 2005/29 a pred 12. júnom 2013, keď sa skončilo prechodné obdobie stanovené v článku 3 ods. 5 smernice 2005/29.

84. Z toho bezprostredne vyplýva problém, či sa článok 3 ods. 5 smernice 2005/29 dotýka len prísnejších vnútroštátnych právnych úprav, ktoré sa už uplatňovali v okamihu nadobudnutia účinnosti uvedenej smernice 2005/29, s prihliadnutím na to, že výraz „môžu... pokračovať v uplatňovaní“ zrejme vylučuje možnosť prijatia predpisov tohto druhu po nadobudnutí účinnosti smernice 2005/29.

85. Domnievam sa totiž, že článok 3 ods. 5 sa týka len vnútroštátnych právnych úprav, ktoré sa v čase nadobudnutia účinnosti smernice 2005/29 už uplatňovali. Bez ohľadu na vyššie uvedené však na účely prejednáwanej veci nie je až tak rozhodujúce to, či sa prísnejšie vnútroštátne predpisy v čase nadobudnutia účinnosti tejto smernice uplatňovali alebo neuplatňovali, ako to, či sa uvedené predpisy môžu alebo nemôžu prijať na vykonanie smerníc, ktoré obsahujú klauzuly o minimálnej harmonizácii v zmysle uvedeného článku 3 ods. 5.

86. Treba mať na zreteli, že uvedené ustanovenie sa týka „vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré sú reštriktívnejšie alebo normatívnejšie ako táto smernica a ktoré vykonávajú smernice obsahujúce klauzuly o minimálnej harmonizácii“. Domnievam sa, že ak takéto smernice dovoľujú neskoršie prijatie prísnejších právnych predpisov, tieto právne predpisy tiež možno považovať za uplatniteľné na základe článku 3 ods. 5 smernice 2005/29.

87. Článok 8 smernice 85/577 navyše dovoľuje „členským štátom *prijat'* alebo zachovať“²² prísnejšie ustanovenia, a preto sa domnievam, že možno konštatovať, že je nepodstatné, či tieto ustanovenia boli prijaté po nadobudnutí účinnosti smernice 2005/29.

88. Vzhľadom na vyššie uvedené je teraz v zásade potrebné preskúmať, či sú predmetné vnútroštátne právne predpisy – ako to vyžaduje uvedený článok 3 ods. 5 – „zásadné pre zabezpečenie náležitej ochrany spotrebiteľov pred nekalými obchodnými praktikami a... primerané k dosiahnutiu tohto cieľa“.

89. Domnievam sa však, že nie je potrebné posudzovať oba aspekty, pokiaľ je nepochybné, že v každom prípade nebola splnená povinnosť stanovená v odseku 6 uvedeného článku 3 smernice 2005/29, podľa ktorého členské štáty musia „bezodkladne oznámi[t] Komisii akékoľvek vnútroštátne predpisy, ktoré sa uplatňujú na základe odseku 5“.

90. Belgické orgány v relevantnom čase „bezodkladne“ neoznámili prísnejšie ustanovenia obsiahnuté v článku 4 ods. 1 treťom pododseku zákona z 25. júna 1993 zavedenom článkom 7 zákona zo 4. júla 2005 a v článku 5 ods. 1 kráľovského nariadenia z 24. septembra 2006. Za týchto okolností je podľa môjho názoru zrejmé, že na prejednávany prípad sa nevzťahuje prechodná výnimka stanovená v článku 3 ods. 5 smernice 2005/29, v dôsledku čoho treba konštatovať existenciu nesplnenia povinnosti, ktoré Komisia v tomto smere pripisuje Belgickému kráľovstvu.

91. Podľa článku 138 ods. 1 rokovacieho poriadku, pokiaľ sa vyhovie všetkým žalobným dôvodom, je potrebné uložiť Belgickému kráľovstvu povinnosť nahradiť trovy konania.

VI – Návrh

92. Na základe vyššie uvedených úvah navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol takto:

1. Belgické kráľovstvo tým, že vylúčilo z pôsobnosti zákona z 5. júna 2007, ktorým sa preberá smernica 2005/29, osoby vykonávajúce slobodné povolanie, ako aj zubných lekárov a fyzioterapeutov, nedodržalo článok 3 smernice 2005/29 v spojení s jej článkom 2 písm. b) a d).
2. Belgické kráľovstvo tým, že poskytlo v článku 43 ods. 2 zákona zo 14. júla 1991 a v článkoch 20, 21 a 29 zákona zo 6. apríla 2010 prísnejšiu alebo náročnejšiu ochranu, než akú stanovuje smernica 2005/29, nedodržalo článok 4 smernice 2005/29.
3. Belgické kráľovstvo tým, že v článku 4 ods. 1 treťom pododseku zákona z 25. júna 1993 zavedeného článkom 7 zákona zo 4. júla 2005 zakázalo určité druhy podomového ambulatného predaja, a tým, že zakázalo, aby určité výrobky boli predmetom ambulatného predaja, ako to stanovuje článok 5 ods. 1 kráľovského nariadenia z 24. septembra 2006, nedodržalo článok 4 smernice 2005/29.
4. Belgické kráľovstvo je povinné nahradiť trovy konania.

22 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.